

Als je echt wil leren van leerlingen... dan moeten we ze leren kijken naar concrete momenten.

Algemene vragen leveren, algemene antwoorden op.

Concrete momenten geven reliëf aan je gesprek en video kan hierbij helpen.

- Samen kijken naar concrete lesmomenten
- Naar wat er gebeurt
- Naar wat het oproept dat je dacht
- Naar wat zichtbaar wordt in interactie wanneer je afstand neemt
- Rijker leren over elkaar
 - wat dacht je, wat voelde je, wat begreep je, wat hielp je, wat deed je afhaken of aanhaken?

**Wat als leerlingen mee naar
onze klaspraktijk kijken via
videobeelden?**

Waarom een leerling naar video laten kijken?

omdat:

- eigen lespraktijk als leraar versterken (van der Kleij, 2021)
- verbinden met je leerlingen (Conner et al., 2024)
- leerlingen zelf laten leren over zichzelf in de klas, hun lespraktijk, gedrag... (Zhai et al., 2024)
- leerlingen inzicht geven in de complexiteit van lesgeven

Een gesprek met leerlingen over jouw praktijk

Pols naar de realiteit:

- Wat gebeurt er volgens jou?

Verdiepen:

- Wat dacht je toen?
- Wat hielp jou hier?
- Wat maakte het moeilijk?
- Wanneer was je mee en wanneer niet?

Afronden

- Wat had jou hier nog meer geholpen?
- Wat moet zeker blijven? Wat zou anders kunnen?

Video als ankerpunt voor jonge kinderen

Video-reflectie met kleuters (Morgan, 2007; Swit, McMaugh & Warburton, 2024)

- bekijk één kort relevant moment
- verlaag de talige en geheugenbelasting
- help om leerervaringen te laten verwoorden
- video kan helpen om beslissingen, gevoelens, reacties in een concreet moment op te roepen

Manier van vragen stellen is doorslaggevend

- open bemoedigende reacties leveren rijkere antwoorden op dan gesloten controlerende vragen
- Interviews met 3 tot 6 jarigen worden sterker wanneer volwassenen heel veel ruimte laten en aansluit bij wat het kind oppikt in video en duwt het kind niet in ja/nee antwoord (Ponizovksy-Bergelson, 2019)

Video als ankerpunt voor oudere kinderen

Video-reflectie in de lagere school

- kunnen terugblikken op wat ze begrepen hebben of iets duidelijk was, wat hen hielp of liet twifelen
- belangrijk dat leerlingen zien dat je iets doet met hun perspectief en niet louter verzamelt (Messiou et al., 2025)

Concrete insteek blijft cruciaal

- video werkt omdat het gesprek gekoppeld wordt aan zichtbaar moment
- ervaringen, denkprocessen, instructie-effecten reconstrueren

Ontwerpprincipes

Als je echt wil leren van leerlingen...

Werk met korte clips

- geen lange scène, want doelgerichtheid raakt kwijt
- klein herkenbaar en dicht bij de ervaring

Vertrek van beschrijven voor interpreteren

- wat gebeurt er hier? (eerst)
- wat dacht je? wat hielp je? (later)
- rijker verhaal wanneer je eerst open verhaal mag brengen

Gebruik eenvoudige taal en laat ruimte

- niet: hoe ervaarde je de instructie?
 - wel: wat deed de juf?, wat deed dat met jou?
- laat aanwijzen, stiltes, naspelen, tekenen of opties voorleggen

